

Szkoła Podstawowa i Przedszkole im.J.Kubisza,
príspevková organizace, Hnojník 6,
739 53 Hnojník

Preventivní program pro školní rok 2022/2023

Vypracovala:

Mgr. Janina Zagórová

Členové preventivního týmu:

- **Školní metodik prevence** Mgr. Janina Zagórová
- **Ředitelka školy** Mgr. Grażyna Sikorová
- **Výchovný poradce** Mgr. Adam Klus

1. Charakteristika školy

Szkoła Podstawowa i Przedszkole im.J.Kubisza je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou, jejímž zřizovatelem je obec Hnojník. V letošním roce navštěvuje naši školu 153 žáků v 1. – 9. ročníku.

Žáci 1.- 9. ročníku se vzdělávají podle ŠVP "Spolu to zvládneme - Razem damy radę".

V naší škole se doposud neobjevily závažné kázeňské přestupky, přesto budou i nadále realizovány programy, týkající se prevence a vzájemných vztahů ve třídě.

Třídní učitelé se ve vyučovacím procesu kromě výuky zaměřují velkou měrou na vytváření zdravé atmosféry v třídním kolektivu, pracují s MPP, své úspěchy i neúspěchy konzultují na pedagogických poradách a vzájemně se radí nebo se obohacují o své poznatky. Ke kvalitě práce pedagogů přispívá dobrá spolupráce s pedagogy z mateřské školy a vychovatelkami ve školní družině.

Vedení školy aktivity prevence rizikového chování podporuje a pedagogům i žákům vychází vstříc. Školní metodička prevence absolvuje školení v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Učitelé na naší škole využívají nabídku DVPP (další vzdělávání pedagogických pracovníků).

Tento preventivní program je dokument, se kterým je třeba pracovat i během školního roku. Nárůst různých projevů rizikového chování, včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době docházky do základní i mateřské školy, poskytnout žákům co nejvíce informací (přiměřeně k věku dětí), naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

2. Východiska pro preventivní program

Pokud dojde k závažnějším problémům, řeší je škola s dalšími kompetentními institucemi, a to individuálně s jednotlivým žákem a jeho zákonnými zástupci nebo kolektivně v rámci prožitkových programů:

1. PPP Třinec, Český Těšín , SPC Karviná
2. Slezská diakonie Český Těšín
3. Policie ČR - Hnojník, Frýdek – Místek
4. OSPOD Třinec
5. Škola Osobního Života Ostrava

Při výuce je využívána moderní audiovizuální technika a počítačová síť s připojením na internet. Vedeme žáky k zásadám bezpečného používání internetu formou poučení a besed.

Škola rozvíjí spoluúčasť žáků na životě školy – účast žáků na mimoškolních akcích, soutěžích. Práva a povinnosti žáků jsou shrnuty ve školním řádu. Důsledně, prokazatelně a pravidelně jsou žáci instruováni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při činnostech, jichž se účastní v průběhu vzdělávání i výchovných aktivitách. Daří se nám získávat a udržovat důvěru pedagogů u dětí, svěřují se nám se svými problémy a nebojí se vyjádřit svůj názor. Škola nabízí kroužky zaměřené na estetickou, hudební a tělesnou výchovu, o které je velký zájem.

Témata prevence rizikového chování se dle ŠVP a preventivního programu objevují v jednotlivých vyučovacích předmětech. Stále častěji se v rámci informatiky pedagogové zaměřují na oblast, která se týká bezpečnosti na internetu a kyberšikany.

Hlavní aktivity školy směřující k realizaci primární prevence

- odpovědnost za systematické vzdělávání pedagogických pracovníků, nácviky praktických psychologických a sociálních dovedností, vytváření dobrého vztahu mezi žáky, řešení problémových situací
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce i skupiny
- vytváření podmínek pro smysluplné trávení volného času, zavádění mimoškolních kroužků (výtvarné, sportovní, taneční apod.)
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro ně
- průběžné sledování klimatu školy, podmínek jednotlivých třídních kolektivů, mapování výskytu sociálně patologických jevů, vyhledávání a včasné zákroky
- diferenciací v preventivních aktivitách
- poskytování poradenských služeb a zajištění poradenských služeb v pedagogicko-psychologických poradnách a speciálních pedagogických centrech

3. Cíle PP

Cílem "Preventivního programu" je vytvářet kvalitní mezilidské vztahy ve škole, pracovat nadále v přátelské atmosféře školy a prevencí předcházet sociálně negativním jevům. Cílená a programově zaměřená práce s třídním kolektivem pomůže vytvářet kamarádké a nezávadné prostředí ve třídě a umožní tak žákům zažít pocit úspěchu ze společné spolupráce.

Střednědobé cíle:

- vytváření a distribuce metodických materiálů
- zapojování rodin do života školy
- školní preventivní strategii zařadit do školních vzdělávacích programů

Témata prevence budou v jednotlivých ročnících prezentována dětem metodami a formami přizpůsobenými dané věkové kategorii, především však formou prožitkových programů, dramatizace, sociálních her, výukových počítačových programů apod.

Další cíle:

Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti sociálně patologických jevů.

Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.

Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.

Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.

Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.

Aktivní spolupráce se zákonnými zástupci žáků, otevřenost vůči veřejnosti.

4. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

Program je zaměřen na 1. – 9. ročník:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů v třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod., účast v soutěžích výtvarných, pěveckých, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech

Aktivity zaměřené na rodiče a veřejnost

- seznámení zákonných zástupců s MPP v rámci třídních schůzek
- seznámení zákonných zástupců s postupem školy v případě problémů žáků s jakýmkoliv projevy sociálně-patologických jevů
- ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány: práce třídních učitelů, připomínky žáků, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizván zákonný zástupce.

Plán akcí (během školního roku může být upraven a doplněn)

- Integrovaný pobyt - 6.ročník
- Zwirkowisko – kl.6
- Zielona szkoła - Bałtyk – klasa 8
- Preventivní programy – Slezská diakonie – pro žáky 1.- 9.ročníku
- Zebrania informacyjne dla rodziców
- Walne zebranie MSz
- Konkursy recytatorskie, matematyczne, plastyczne
- Balik maskowy
- Zebrania klasowe

- Dzień Niepodległości Polski- zajęcia tematyczne
- Szkolenie dla nauczycieli – p.Čapek
- Dzień Ziemi
- Dzień Matki – 1.stopieň
- Konkurs Fox
- Wycieczki klasowe
- Festyn školny
- Webináře, školení pro učitele (individuální)
- Doučování , Čtenářský klub

Volnočasové a mimoškolní aktivity pro žáky(kroužky)

- Pěvecký kroužek, Sportovní kroužek, Hra na flétnu, Estetický kroužek, Zdravotnický kroužek, volejbal
- Nepovinný předmět – Náboženství
- Taneční kroužek Happy Dance
- Reeducace

5. Vymezení cílové populace

PP je zaměřen především pro všechny **žáky** 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, k dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch učení a chování.

Pedagogičtí pracovníci jsou seznámeni s "Preventivním programem“, upozorněni na některé informační zdroje (např. webové stránky msmt.cz, o drogach.cz...) a pravidelně se účastní vybraných vzdělávacích akreditovaných akcí. Další vzdělávání je zaměřeno především na začínající pedagogy a pedagogy bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence.

Z hlediska pedagogů a rodičů bychom rádi zajistili včasné rozpoznání a zajištění intervence v případech výskytu rizikového chování.

Koordinace preventivních aktivit

Školní metodik prevence a výchovný poradce zajišťují spolupráci:

- mezi pedagogickými pracovníky a třídními učiteli
- mezi učiteli a rodiči
- s Pedagogicko-psychologickou poradnou
- s Policií ČR
- s ostatními organizacemi v rámci regionu, které se zabývají oblastí primární prevence
- s ostatními základními školami v regionu
- informují pedagogické pracovníky o metodických materiálech v dané problematice a metodicky je vedou
- spolupracují v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- seznamují pedagogy s metodickými materiály k dané problematice

První stupeň základní školy

1. – 2. ročník

- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti

- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- bezpečně rozlišovat dobré a špatné
- komunikace probíhá na téma rodina a mezilidské vztahy, trávení volného času
- třídní učitel podporuje pozitivní aktivity u dětí

Primární prevence je upevňována především v hodinách prvouky, českého jazyka a výchov.

3. – 5. ročník

- pozitivní ovlivnění zdraví žáků, které je chápáno jako stav tělesné, duševní a sociální pohody
- prožívání sebe jako individuality, ale v kontextu s druhými lidmi, okolním světem, ochrana své identity, svého já
- osvojení si dovednosti řešit stres a k dodržování životosprávy
- schopnost pracovat v kolektivu
- uvědomění si co tělu prospívá
- posilování schopnosti vypořádat se s odmítnutím, zklamáním, selháním
- informace o škodlivosti některých látek - alkoholu, cigaret, drog
- komunikace na téma parta, přátelství
- vysvětlení rozdílu mezi šikanou a škádlením

Druhý stupeň základní školy

Přechod na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna třídního učitele, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků (víceletá gymnázia, sportovní třídy apod.) a zvýšené nároky na objem a strukturu učiva. V tomto věkovém období dochází k celé řadě fyzických a psychických proměn a je tedy obdobím rizikovým pro nástup sociálně patologických jevů.

6. – 7. ročník

- vytváření a prohlubování vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídy
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- hlubší vzájemné poznávání spolužáků
- upevňování kolektivních vztahů se včasným odhalením nežádoucích projevů rizikového chování
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických a duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- informace o škodlivosti kouření a alkoholu
- negativní vlivy návykových látek na rodinu a jednotlivce

8. ročník

- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (rasismus apod.,)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů
- negativní vlivy návykových látek na rodinu a jednotlivce

9. ročník

- mapování a fixace dosažených výsledků osobnostního a sociálního rozvoje
- žáci jsou plně informováni v oblasti drog a vědí, kde hledat odbornou pomoc
- orientace v trestní odpovědnosti za přečiny a porušení zákonů
- nácvik modelových situací

6. Metody práce

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují - ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd. Celoškolní projekty jako jsou např. „Święto Niepodległości“, „Den Země“ „Konstytucja 3 maja“, podporují spolupráci žáků napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží tak spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Besedy, exkurze

Interaktivní programy

Nácviky jednotlivých situací

7. Kontakty s jinými organizacemi

Oblast školství

	Adresa	Telefon	e-mail
--	--------	---------	--------

pedagogicko - psychologická poradna	PPP Frýdek – Místek PPP Třinec PPP Český Těšín		
---	--	--	--

Oblast zdravotnictví

	Adresa	Telefon	e-mail
dětský lékař	MUDr. Adela Holeszová MUDr. Renáta Nováková, 739 59 Střítež 90	558694350	
spolupráce při realizaci PP	Slezská diakonie	558 764 333	
	OSPOD	558 306 301	ospod@trinecko.cz
	Škola osobního života		

Policie ČR

	Adresa	Telefon	e-mail
Obvodní oddělení Policie ČR	Policie ČR 739 53 Hnojník	558 696 203	